

PATVIRTINTA

Aplinkos apsaugos departamento prie
Aplinkos ministerijos direktoriaus
2021 m. kovo 1 d. įsakymu
Nr. AD1-69

VIEŠŪJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO APLINKOS APSAUGOS DEPARTAMENTE PRIE APLINKOS MINISTERIJOS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešųjų ir privačių interesų derinimo Aplinkos apsaugos departamente prie Aplinkos ministerijos tvarkos aprašu (toliau – Aprašas) siekiama užtikrinti tinkamą viešųjų ir privačių interesų konfliktų prevencijos sistemos funkcionavimą, nustatyti galimas interesų konfliktų grėsmes ir numatyti priemones joms išvengti, taip pat siekiama, kad būtų įgyvendinti priimamų sprendimų nešališkumo, skaidrumo, viešumo principai, formuojama korupcijai nepakanti aplinka ir didinamas pasitikėjimas Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos (toliau – Departamentas) veikla ir jos darbuotojais, siekiama nustatyti Departamente dirbančių karjeros valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau – Tarnautojai), privačių interesų deklaravimo ir, iškilus interesų konfliktui, tarnautojų nusišalinimo ar nušalinimo nuo sprendimų priėmimo procedūras.

2. Departamento Tarnautojų viešieji ir privatūs interesai derinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu (toliau – Įstatymas), Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 „Dėl Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei Privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ (Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2019 m. gruodžio 4 d. sprendimo Nr. KS-325 redakcija), kitais teisės aktais ir šiuo Aprašu.

3. Apraše vartojamos sąvokos atitinka Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. PRIVAČIŲ INTERESŲ DEKLARACIJŲ PILDYMAS IR PATEIKIMAS

4. Tarnautojai, kurie privalo deklaruoti privačius interesus, deklaracijas teikia vadovaudamiesi Įstatymo ir Taisyklių nuostatomis. Deklaracijos teikiamos tik elektroniniu būdu per Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos elektroninio deklaravimo informacinę sistemą. Pateikę patikslintą deklaraciją, apie tai el. paštu informuoja savo tiesioginį vadovą.

5. Tiesioginis vadovas su jam pavaldžių Tarnautojų deklaracijomis, Departamento valdybų viršininkai ir departamentų direktoriai susipažįsta su visų vadovaujamos valdybos ar departamento Tarnautojų privačių interesų deklaracijomis, kurias turi už privačių interesų deklaravimo kontrolę, konsultavimą privačių interesų deklaravimo klausimais atsakingas asmuo, susipažįsta ne rečiau kaip kartą per metus ir apie tai pažymi Susipažinimo su pavaldžių tarnautojų privačių interesų pateikta deklaracija registracijos žurnale.

III. TARNAUTOJŲ PRIEVOLĖ VENGTI INTERESŲ KONFLIKTO IR NUSIŠALINTI

6. Tarnautojai privalo vengti veiklos, galinčios sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą. Draudžiama atlikti tarnybines pareigas, vykdyti pavedimą, jeigu tai susiję su tarnautojo ir (ar) jam artimų asmenų privačiais interesais: draudžiama dalyvauti visuose bet

kokio sprendimo arba dokumento rengimo, svarstymo, priėmimo ar kontrolės etapuose, nesvarbu, kaip jie įvardijami (klausimo analizavimas, pasiūlymų teikimas, dokumentų derinimas, patikrinimo atlikimas, sprendimų priėmimas, dalyvavimas priimant sprendimą, administracinio ar tarnybinio poveikio priemonių taikymas, dalyvavimas pasitarime, darbas komitetuose, komisijose, darbo grupėse, formali ar neformali konsultacija, klausimo pristatymas ar pan.), ir (ar) bet koku būdu paveikti priimamus sprendimus, susijusius su savo ir (ar) sau artimų asmenų asmeniniu turtiniu arba neturtiniu suinteresuotumu.

7. Interesų konflikto situacija susidaro tada, kai Tarnautojas, vykdydamas tarnybines pareigas arba atlikdamas pavedimą, privalo priimti sprendimą, dalyvauti jį priimant, vykdyti pavedimą ar kontroliuoti sprendimo, kuris susijęs su jo ir (ar) jam artimų asmenų privačiais interesais, vykdymą, susijusį su:

- 7.1. Tarnautojo ir (ar) jam artimų asmenų verslu;
- 7.2. Tarnautojo ir (ar) jam artimų asmenų darbu kitose įmonėse ir (ar) individualia veikla, paslaugų teikimu, darbų atlikimu pagal autorinę sutartį arba verslo liudijimą;
- 7.3. naryste ir (ar) užimamomis pareigomis kitose įmonėse;
- 7.4. finansiniais, moraliniais arba bet kokio kito pobūdžio įsipareigojimais kitiems asmenims;
- 7.5. iš kitų asmenų gautomis dovanomis ir (ar) suteiktomis paslaugomis;
- 7.6. jam artimų asmenų darbu toje pačioje institucijoje;
- 7.7. ketinimais, susijusiais su naujo darbo paieškomis, derybomis su būsimu darbdaviu;
- 7.8. tiesioginės ir (ar) netiesioginės naudos, turtinės arba neturtinės naudos gavimu sau ir (ar) savo artimiems asmenims;
- 7.9. bet kokio pobūdžio turtiniu ir (ar) neturtiniu suinteresuotumu.

8. Interesų konflikto situacija taip pat susidaro tada, kai Departamento Tarnautojas, veikdamas kaip privatus asmuo, kreipiasi į sau pavaldų Tarnautoją, kuris privalo priimti sprendimą, dalyvauti jį priimant, vykdyti pavedimą ar kontroliuoti sprendimo, kuris susijęs su jo ir (ar) jam artimų asmenų privačiais interesais, vykdymą.

8. Tarnautojas privalo nusišalinti, kai:

9.1. rengiami, svarstomi, priimami sprendimai ar kontroliuojamas jų vykdymas, susijęs su tiesioginės ar netiesioginės naudos gavimu sau ir (ar) savo artimiems asmenims. Tarnautojams būtina nusišalinti nuo sprendimų priėmimo derinant ir (ar) kontroliuojant ūkio subjektus privačios nuosavybės teise artimiems asmenims priklausančiuose objektuose, padalinių vadovams būtina nusišalinti nuo sprendimų priėmimo dėl savo ir (ar) savo artimų asmenų atlyginimo, priedų, priemokų, piniginių išmokų ar pašalpų, atostogų skyrimo, pavadavimo, siuntimo į komandiruotes ir kvalifikacijos kėlimo kursus, kvalifikacinių klasių nustatymo, vykdant viešųjų pirkimų procedūras, personalo atrankos funkcijas ir pan., jei tai gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą;

9.2. sprendimai yra susiję su asmenimis, iš kurių Tarnautojai (ar jam artimi asmenys) gauna bet kokios naudos ar su kuriais jį sieja sutartiniai ar kiti įsipareigojimai;

9.3. sprendimai priimami dėl įmonių, su kuriomis Tarnautojai (ar jiems artimi asmenys) yra susiję akcijomis (kad ir koks būtų jų kiekis ir vertė), naryste, einamomis pareigomis ar kitais ryšiais.

9¹. Tarnautojai, kurių funkcijos susijusios su Departamento atliekamų viešųjų pirkimų vykdymu, nusišalina vadovaudamiesi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2019 m. gruodžio 19 d. sprendimu Nr. KS-339 patvirtinto Perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovų, pirkimo komisijos narių, asmenų, perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovo paskirtų atlikti supaprastintus pirkimus, pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų ir pirkimų iniciatorių nusišalinimo tvarkos aprašo nuostatomis.

10. Tarnautojas, patekęs į situaciją, kai atliekant pareigas ar vykdant pavedimą reikia priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, susijusį su savo (ar artimo asmens) privačiais interesais, bet kuriuo sprendimo priėmimo metu privalo nedelsdamas:

10.1. žodžiu informuoti asmenis, kurie kartu dalyvauja sprendimo rengimo, svarstymo, priėmimo, kontrolės arba kito pavedimo vykdymo procedūroje, apie esamą interesų konfliktą, nurodyti jį keliančias aplinkybes ir žodžiu arba raštu pareikšti apie nusišalinimą;

10.2. pareiškus apie nusišalinimą, nedalyvauti svarstant klausimą dėl nusišalinimo priėmimo (nepriėmimo), išeiti iš patalpos ir nedalyvauti bet kokių interesų konfliktą sukeliančių klausimų ir sprendimų rengimo, svarstymo, priėmimo, vykdymo ar kontrolės etapuose, kad ir kaip jie būtų įvardijami;

10.3. užtikrinti, kad, esant kolegialiam svarstymui, nusišalinimo faktas būtų tinkamai įformintas dokumente, kuriame fiksuojama svarstymo eiga (posėdžio protokole ar kitame dokumente būtina nurodyti, kas ir dėl kokios priežasties nusišalino, kada išėjo, kada sugrįžo į posėdžių salę ir pan.);

10.4. pateikti Departamento direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui tarnybinį pranešimą apie nusišalinimą, kuriame paaiškinama dėl atsiradusio interesų konflikto;

10.5. pareiškus apie nusišalinimą, esant aplinkybėms, keliančioms nuolatinį interesų konfliktą, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų, patikslinti arba papildyti privačių interesų deklaraciją nurodant aplinkybes, dėl kurių kilo interesų konfliktas, jei tos aplinkybės nebuvo nurodytos iki klausimo sprendimo pradžios.

11. Susidarius galimo interesų konflikto situacijai, Tarnautojas gali nedelšdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo dienos, kai paaiškėjo aplinkybės, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, pateikti tiesioginiam vadovui rašytinį pranešimą-prašymą, kad jis pateiktų elgesio rekomendacijas ir (arba) nurodyti, kaip tinkamai elgtis interesų konflikto situacijoje. Tiesioginis vadovas per 5 darbo dienas nuo pranešimo-prašymo gavimo pateikia Tarnautojui elgesio rekomendacijas.

12. Siekdami išvengti viešųjų ir privačių interesų konfliktų, Departamento padalinių vadovai privalo:

12.1. susipažinti su pavaldžių Tarnautojų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis;

12.2. remdamiesi privačių interesų deklaracijų duomenimis ir (ar) kita turima informacija, teikti pavaldiems Tarnautojams rašytines rekomendacijas, nuo kokių klausimų sprendimo procedūrų jie turėtų nusišalinti;

12.3. priimti tik raštu pateikiamus pavaldžių Tarnautojų nusišalinimus nuo jiems interesų konfliktą sukeliančių klausimų sprendimo;

12.4. užtikrinti, kad nusišalinęs Tarnautojas nedalyvautų rengiant, svarstant ar priimant tam tikrus sprendimus (išeitę iš posėdžių salės ir pan.);

12.5. užtikrinti, kad, esant kolegialiam svarstymui, nusišalinimo faktas būtų tinkamai užfiksuotas dokumente, kuriame fiksuojama svarstymo eiga (posėdžio protokole ar kitame dokumente būtina nurodyti, kas ir dėl kokios priežasties nusišalino, kada išėjo ir kada sugrįžo į posėdžių salę);

12.6. raštu teikti pasiūlymus nušalinti pavaldžius Tarnautojus, jeigu yra pakankamas pagrindas manyti, kad šio Tarnautojo dalyvavimas sukels interesų konfliktą;

12.7. vienus metus nuo Įstatymo pažeidimo paaiškėjimo dienos neskirti ar neskirti į aukštesnes pareigas pažeidimus padariusių tarnautojų, vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis;

12.8. esant abejonių dėl interesų konflikto buvimo ar dėl kitų Įstatymo nuostatų praktinio taikymo, konsultuotis su Departamento direktoriumi ar jo įgaliotu asmeniu, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija.

IV. TARNAUTOJO NUŠALINIMAS

13. Atsižvelgdamas į Tarnautojo nurodytas aplinkybes, Departamento direktorius Tarnautojo tiesioginio vadovo siūlymu arba Direktorius įgaliotas asmuo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo informacijos apie galimą interesų konfliktą gavimo dienos priima motyvuotą rašytinį sprendimą nušalinti Tarnautoją nuo jam pavestų pareigų atlikimo, jeigu yra pakankamas pagrindas manyti, kad šio Tarnautojo dalyvavimas yra susijęs su jo privačiais interesais ir sukels interesų konfliktą.

14. Departamento direktorius Tarnautojo tiesioginio vadovo siūlymu arba Direktorius įgaliotas asmuo gali nepriimti Tarnautojo pareikšto nusišalinimo ir įpareigoti jį toliau vykdyti

tarnybines pareigas. Atsisakymas nušalinti Tarnautoją įforminamas motyvuotu rašytiniu sprendimu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo informacijos apie galimą interesų konfliktą gavimo dienos. Duomenys apie priimtą sprendimą nepriimti pareikšto nusišalinimo elektroninėmis priemonėmis ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos pateikiami Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai Duomenų apie deklaruojančiųjų asmenų nepriimtus nusišalinimus pateikimo Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2019 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. KS-261, nustatyta tvarka.

15. Departamento direktorius Tarnautojo tiesioginio vadovo siūlymu arba Direktoriaus įgaliotas asmuo gali nepriimti Tarnautojo pareikšto nusišalinimo ir įpareigoti jį toliau vykdyti tarnybines pareigas, kai:

15.1. Departamento direktoriaus ar jo įgalioto asmens vertinimu Tarnautojo, pareiškusio nusišalinimą, nurodytos aplinkybės nėra pakankamas pagrindas interesų konfliktui kilti;

15.2. priėmus Tarnautojo pareikštą nusišalinimą neliktų galimybių priimti sprendimą;

15.3. sprendžiamas klausimas susijęs su įmonių, įstaigų, organizacijų teikiamomis viešosiomis paslaugomis, kuriomis naudojasi nusišalinimą pareiškęs tarnautojas ar jam artimi asmenys, išskyrus atvejus, kai priėmus sprendimą šie asmenys tokiomis paslaugomis naudotųsi išskirtinėmis sąlygomis dėl Tarnautojo einamų pareigų arba kai nagrinėjamas klausimas akivaizdžiai ir tiesiogiai susijęs su Tarnautojo ar jam artimų asmenų privačiais interesais.

16. Departamento direktorius gali priimti sprendimą pradėti tyrimą dėl galimo viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimo.

17. Su rašytiniu sprendimu dėl nušalinimo priėmimo arba nepriėmimo pasirašytinai supažindinamas nusišalinęs ar nušalintas Tarnautojas.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Jeigu Tarnautojas nepaisė jam pateiktų išankstinių rašytinių rekomendacijų arba jeigu, susidarius viešųjų ir privačių interesų konflikto situacijai, Tarnautojas savo iniciatyva nepateikė rašytinio pranešimo apie nusišalinimą arba pranešimo apie susidariusią galimo interesų konflikto situaciją, tiesioginis vadovas gali inicijuoti galimo viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų pažeidimo tyrimą.

19. Tarnautojas privalo nedelsdamas raštu informuoti Departamento direktorių arba savo tiesioginį vadovą apie tai, kad jis priėmė pasiūlymą pereiti į kitą darbą. Departamento direktorius arba Tarnautojo tiesioginis vadovas įvertina, ar tarnautojas nėra artimai tarnybos santykiais susijęs su būsimuoju darbdaviu ir, esant pagrįstų abejonių, dėl Tarnautojo veiksmų atitikimo Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatomis, kreipiasi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją prašydamas atlikti tyrimą. Gavus duomenų, kad darbą valstybinėje tarnyboje palikęs asmuo pažeidė Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo reikalavimus, Departamento direktorius ar jo įgaliotas asmuo kreipiasi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją su prašymu ištirti, ar nepažeisti įstatymo reikalavimai.

20. Paašškėjus, kad Tarnautojas palieka darbą valstybinėje tarnyboje, iki tarnybos (darbo) santykių pabaigos Departamento direktoriaus paskirtas už konsultavimą privačių interesų deklaravimo klausimais atsakingas asmuo Tarnautojui pasirašytinai įteikia išaiškinimą raštu (atmintinę) apie Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme įtvirtintus ribojimus sudaryti darbo sutartį, sandorius ar naudotis individualiomis lengvatomis, taip pat apie atstovavimo ribojimus ir „atvėsimo laikotarpį“.

21. Tarnautojai, kurie privalo deklaruoti privačius interesus, yra atsakingi už deklaracijose pateiktų duomenų teisingumą, už tai, kad Departamentas būtų informuotas apie interesų konfliktą sukeliančias aplinkybes, už tai, kad nusišalintų nuo dalyvavimo priimant interesų konfliktą sukeliančius sprendimus. Už pažeidimus Tarnautojai atsako Įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

22. Pakeitus Įstatymą, kitus teisės aktus, reguliuojančius viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje klausimus, ar esant prieštaravimų tarp Aprašo reikalavimų ir šių teisės aktų, galioja teisės aktų nuostatos.
